

Euthanasie of hulp bij zelfdoding

Bezoek van een SCEN-arts

U heeft uw behandelend arts gevraagd om euthanasie of hulp bij zelfdoding. Daarom krijgt u binnenkort bezoek van een andere, onafhankelijke arts. In deze brochure kunt u lezen wat u van het bezoek van die arts kunt verwachten. Als u na het lezen nog vragen heeft, kunt u deze met uw eigen arts bespreken.

Waarom een andere arts?

Euthanasie is geen gewoon medisch handelen. Het is een uiterst middel dat alleen mag worden toegepast als er geen andere aanvaardbare oplossing meer is om het lijden van een patiënt te verlichten.

Om die reden mag een arts niet zomaar ingaan op een verzoek om euthanasie of hulp bij zelfdoding. Hij moet zich daarbij altijd houden aan de 'Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding'. Deze wet wordt ook wel de Euthanasiewet genoemd.

De Euthanasiewet schrijft voor dat de behandelend arts zorgvuldig moet handelen als hij een verzoek om euthanasie of hulp bij zelfdoding krijgt. Dit houdt in dat hij minimaal één andere, onafhankelijke arts moet raadplegen. Deze arts moet de patiënt persoonlijk bezoeken. Daarna moet hij schriftelijk zijn oordeel geven of de behandelend arts tot nu toe heeft gehandeld volgens de eisen van de wet.

Wat voor arts komt u bezoeken?

Uw arts heeft ervoor gekozen om een SCEN-arts in te schakelen. SCEN staat voor Steun en Consultatie bij Euthanasie in Nederland. Dit is een

programma van de artsenfederatie KNMG. Binnen dit programma worden artsen opgeleid om als onafhankelijk arts op te treden bij een verzoek om euthanasie of hulp bij zelfdoding. De SCEN-artsen zijn beschikbaar voor alle artsen in Nederland.

SCEN-artsen zijn deskundig, ervaren en onafhankelijk. Zij verrichten hun taak meestal naast hun eigen praktijk als huisarts, medisch specialist of specialist ouderengeneeskunde. Uw arts kan de SCEN-arts niet zelf uitkiezen; hij krijgt deze toegewezen als hij zijn aanvraag doet. Hierdoor wordt gewaarborgd dat de SCEN-arts onafhankelijk is.

Het kan soms één tot enkele dagen duren voordat de SCEN-arts bij u op bezoek komt. Dat komt omdat hij de SCEN-werkzaamheden vaak naast zijn dagelijkse werk doet. Hij probeert wel zo snel mogelijk bij u te komen. Eventueel kan dat ook 's avonds zijn.

Wat kunt u van een SCEN-arts verwachten?

Een consultatie van een SCEN-arts is geen 'examen'. Het doel ervan is om u en uw arts te beschermen tegen onzorgvuldigheden. Daarom toetst de SCEN-arts of uw arts tot dan toe zorgvuldig heeft gehandeld. Daarbij kijkt hij naar vragen als:

- ▶ Is er sprake van een vrijwillig en weloverwogen verzoek?
- ▶ Is uw arts ervan overtuigd dat uw lijden ondraaglijk en uitzichtloos is?
- ▶ Bent u voldoende voorgelicht over uw situatie en uw vooruitzichten?
- ▶ Zijn u en uw arts er beiden van overtuigd dat er voor uw situatie geen andere redelijke oplossing is?

Om dit goed te kunnen beoordelen is het nodig dat de SCEN-arts u bezoekt en spreekt. Een deel van het gesprek zal hij met u alleen voeren. Dit is nodig om te bepalen of u uw verzoek vrijwillig heeft gedaan en niet onder invloed of druk van anderen. De SCEN-arts wil meestal ook spreken met uw naasten en soms met andere betrokkenen, zoals verpleegkundigen of verzorgenden. Hij zal tijdens het bezoek nog niet zeggen wat zijn oordeel is.

Na het bezoek aan u schrijft de SCEN-arts een verslag. Hierin schrijft hij of er naar zijn mening wel, niet of gedeeltelijk aan de zorgvuldigheidseisen is voldaan. Daarop baseert hij het advies dat hij aan uw arts geeft. Dit kan een positief of negatief advies zijn. Uw arts ontvangt het verslag en advies meestal één tot enkele dagen nadat de SCEN-arts bij u is geweest. Daarna bespreekt hij het met u.

Wat kunt u van uw eigen arts verwachten?

In het gesprek met uw arts bespreekt u wat de volgende stappen zijn. Mogelijk heeft de SCEN-arts geoordeeld dat er nog niet, of niet helemaal, is voldaan aan de zorgvuldigheidseisen. Bijvoorbeeld omdat uw lijden nog met medicatie kan worden verlicht. In dat geval kunt u met uw arts besluiten om de euthanasie of hulp bij zelfdoding uit te stellen. Mocht uw situatie verslechteren, dan kunt u opnieuw een verzoek doen. Uw arts zal dan nogmaals een SCEN-arts oproepen, die wederom bij u op bezoek komt. Afhankelijk van de situatie kan dat dezelfde SCEN-arts of een andere SCEN-arts zijn.

Het kan ook zijn dat het advies van de SCEN-arts negatief is. In dat geval moet uw arts beslissen of hij het advies volgt of niet. Hij is niet verplicht om het advies te volgen: hij behoudt zijn eigen professionele verantwoordelijkheid. Ook is uw arts niet verplicht om de euthanasie of hulp bij zelfdoding te verrichten. Is hij daar wel toe bereid, dan bespreekt hij met u hoe het zal gaan en wat uw wensen zijn.

Wat kunt u niet van een SCEN-arts verwachten?

Een SCEN-arts zal nooit de uitvoering van de euthanasie of hulp bij zelfdoding van uw arts overnemen. De SCEN-arts is er ook niet voor verantwoordelijk of de euthanasie of hulp bij zelfdoding plaatsvindt of niet. Dit blijft altijd de verantwoordelijkheid van uw eigen arts.

Heeft u nog vragen?

Heeft u vragen heeft over euthanasie, hulp bij zelfdoding of andere medische beslissingen rond het levenseinde? Dan kunt u altijd terecht bij uw behandelend arts. Die is en blijft verantwoordelijk voor uw behandeling. Hij kan u ook meer vertellen over bijvoorbeeld pijnbestrijding of het stoppen van een behandeling.

Heeft u vragen aan de SCEN-arts of opmerkingen over zijn bezoek, bespreek die dan ook met uw behandelend arts. Komt u er samen niet uit, dan kunt u een brief sturen naar de Klachtencommissie SCEN. Informatie over de klachtenprocedure vindt u op: www.knmg.nl/klacht_scen.

Januari 2017